

A large, diverse group of people of various ages and ethnicities smiling. The group includes children, young adults, and older adults, representing a wide range of cultures and backgrounds. The text is overlaid on the center of the image.

Geneeskunst in een kleurrijke samenleving:
onderscheid maken zonder te stigmatiseren

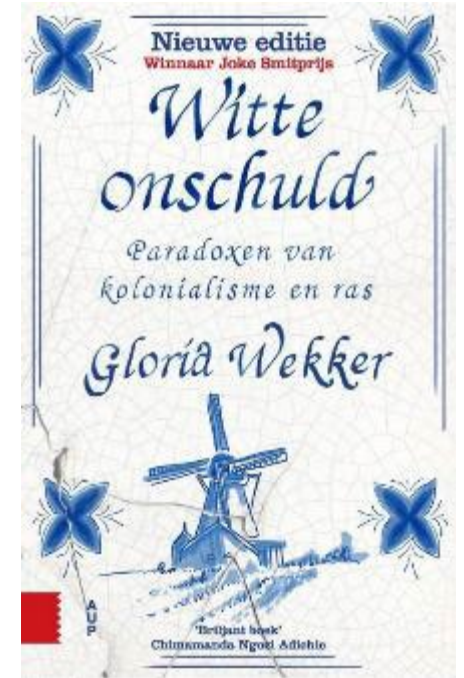
Eric Moll van Charante, huisarts-onderzoeker

Prof. Gloria Wekker

‘Twee effecten van het niet standaard en
transparant verzamelen en publiceren
van data over ethniciteit
–zeker in de gezondheidszorg-
zijn het produceren van onzichtbaarheid
van mensen van kleur
en het blootstellen aan gevaar.’

2020

Etniciteit

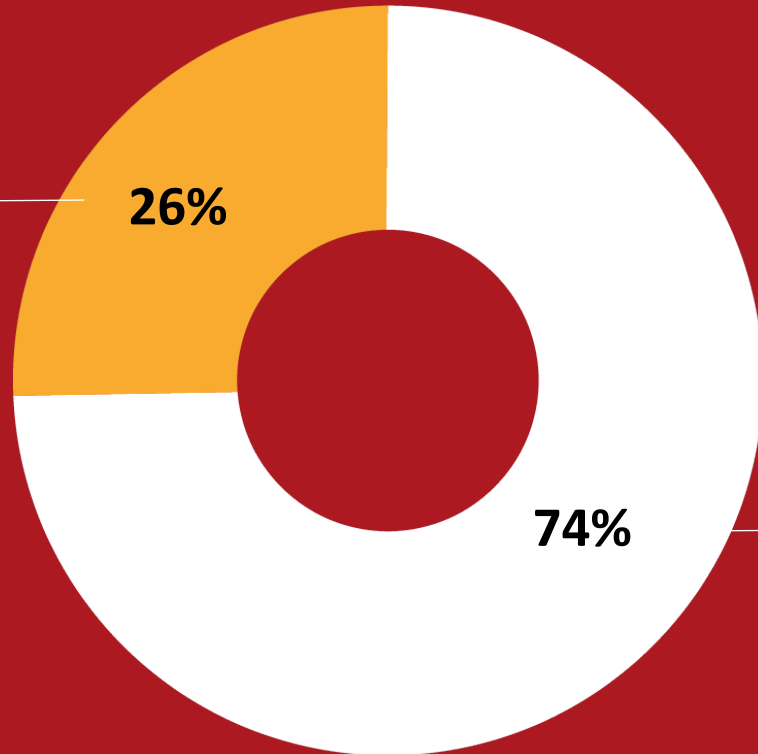
‘Etniciteit is een sociaal-culturele identiteit, gebaseerd op het gemeenschappelijke "erfgoed" en solidariteitsbeleving.’

Gezamenlijke kenmerken (‘roots’):

- Nationaliteit
- Religie
- Taal
- Cultuur
- Geschiedenis

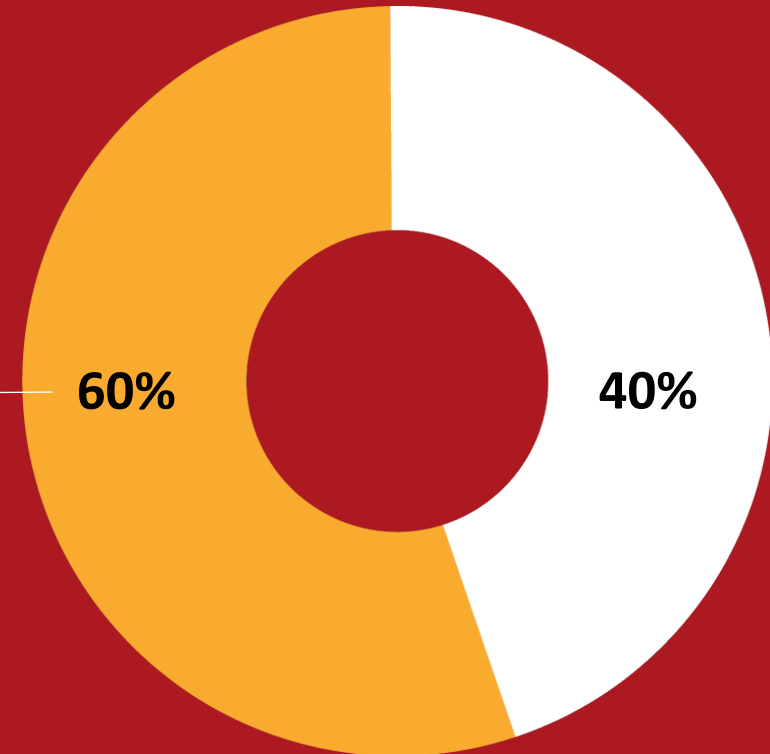
Demografie Nederland vs Amsterdam

Migratie-
achtergrond

Nederland

Migratie-
achtergrond

van oorsprong
Nederlandse
bevolking

Amsterdam

Healthy Life in an Urban Setting (HELIUS)

- Stijging aantal Nederlanders migratieachtergrond
- Verhoogd risico chronische aandoeningen
- Ondervertegenwoordiging onderzoek/richtlijnen
- Doel: inzicht oorzaken ongelijke verdeling ziektelast

Prof. Arnoud Verhoeff

Prof. Karien Stronks

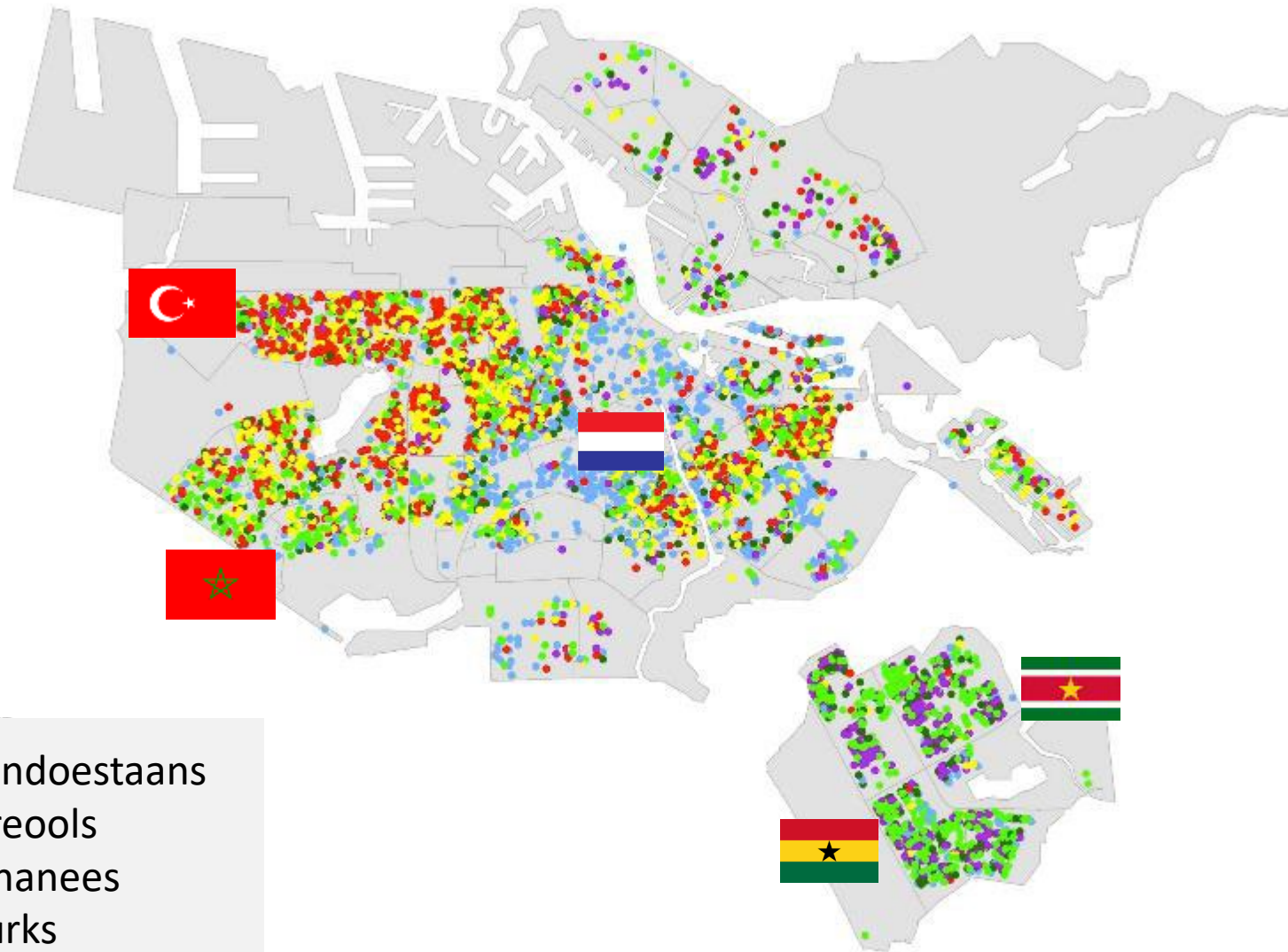
Opzet van de HELIUS-studie

- Cohortstudie onder 6 etnische groepen (18-70 jaar) in Amsterdam:
- Turkse, Marokkaanse, Ghanese, Surinaamse (Hindoestanen en Creolen) en van oorsprong Nederlandse afkomst
- Focus op mentale gezondheid, infectieziekten en hart- en vaatziekten

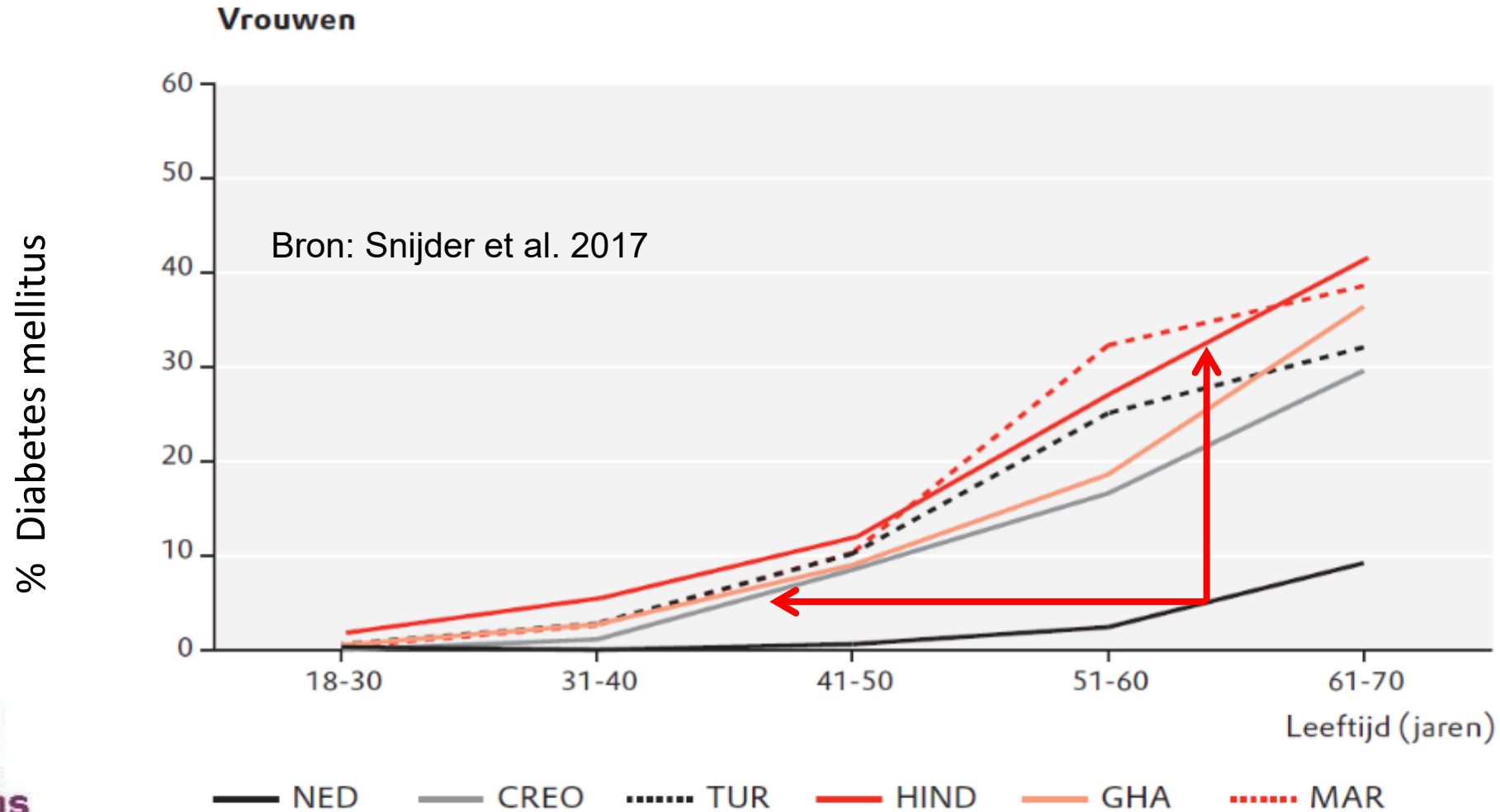

2011-2015
24.789
deelnemers

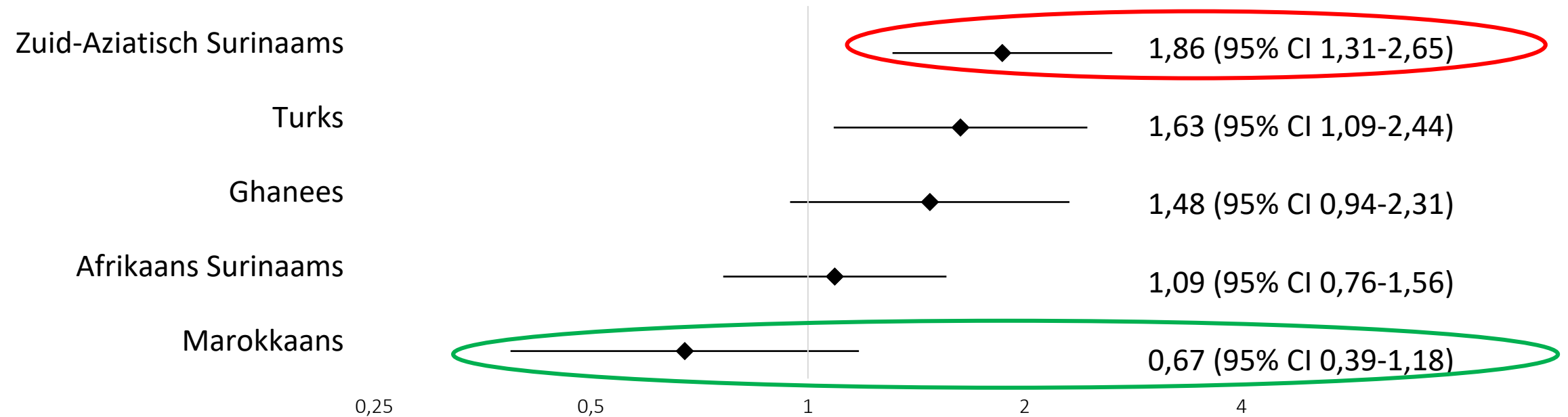
- Hindoestaans
- Creools
- Ghanees
- Turks
- Marokkaans
- Nederlands

Hart- en vaatziekten: diabetes mellitus

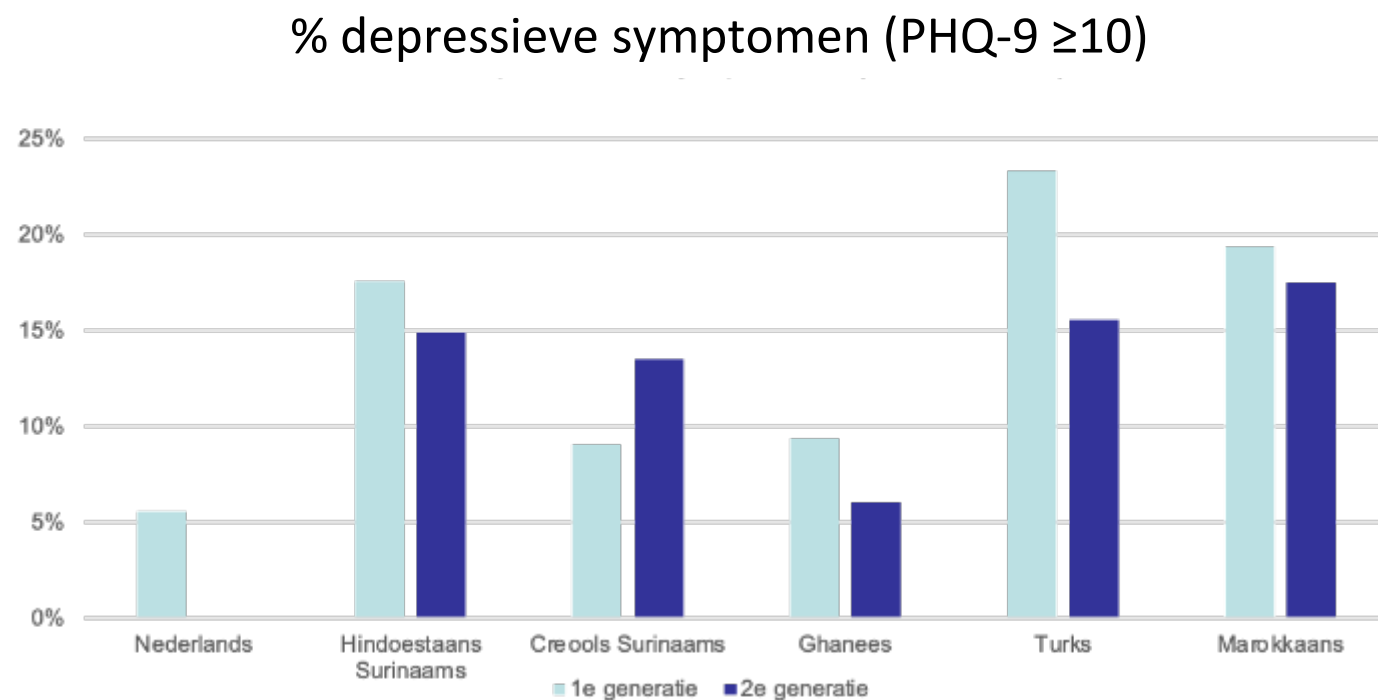
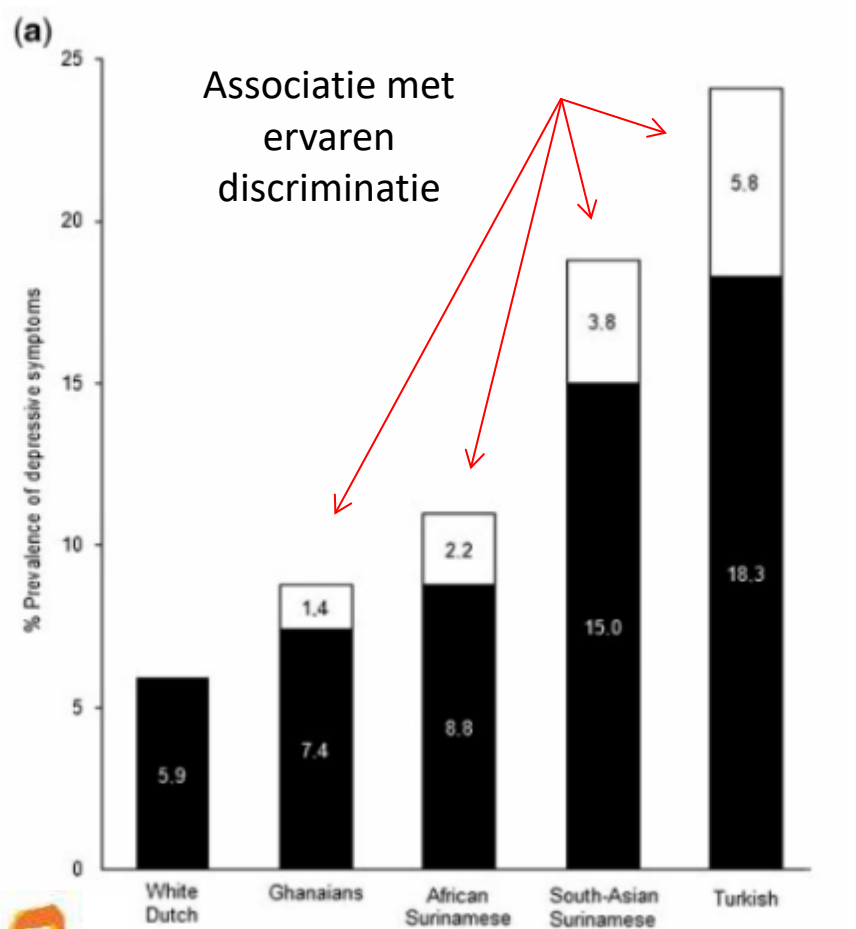
Hart- en vaatziekten: 10-jaars risico

Hazard ratio's (95% CI) per etnische groep t.o.v. de Nederlandse groep

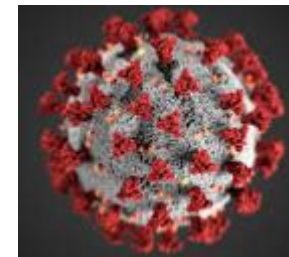
van Apeldoorn et al. 2024

Thema mental health: depressieve symptomen

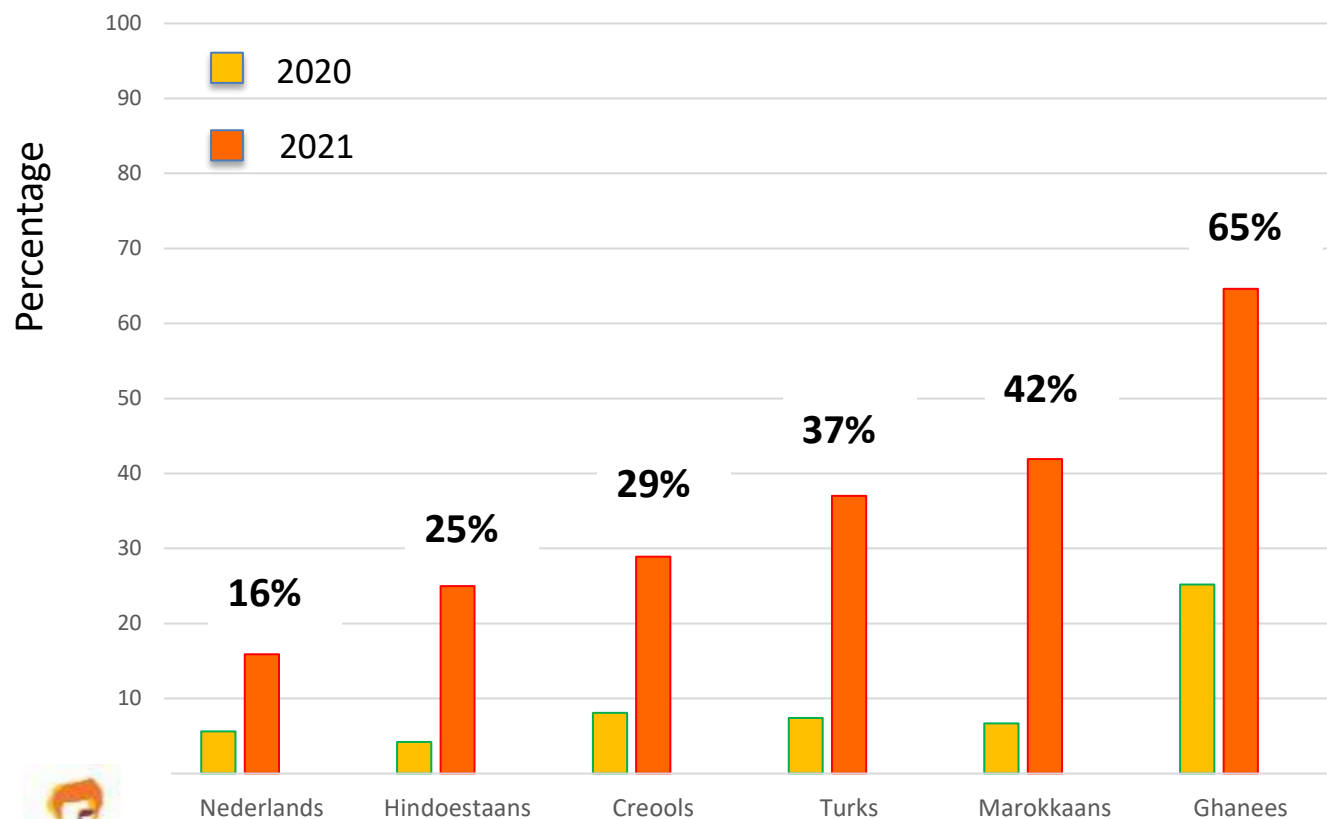

Stronks K, Lok A et al, 2020

COVID19-substudie HELIUS

Percentage antistoffen tegen het coronavirus

Verklaringen verschillen:

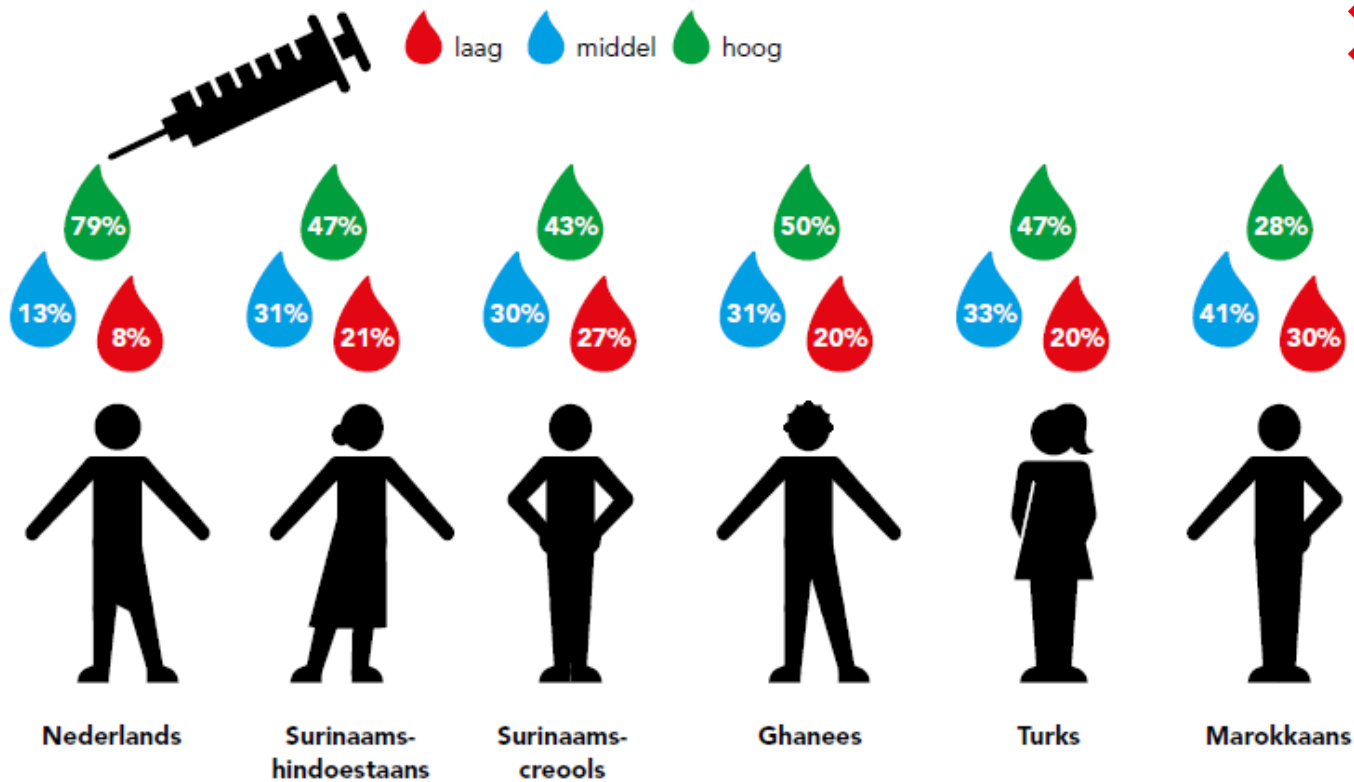
- Grotere gezinnen
- Meer sociale interactie
- Meer contactberoepen
- Taalbarrière

Coyer L et al. Lancet RH 2022

Vaccinatiebereidheid

Intentie tot vaccinatie onder deelnemers aan de HELIUS-studie

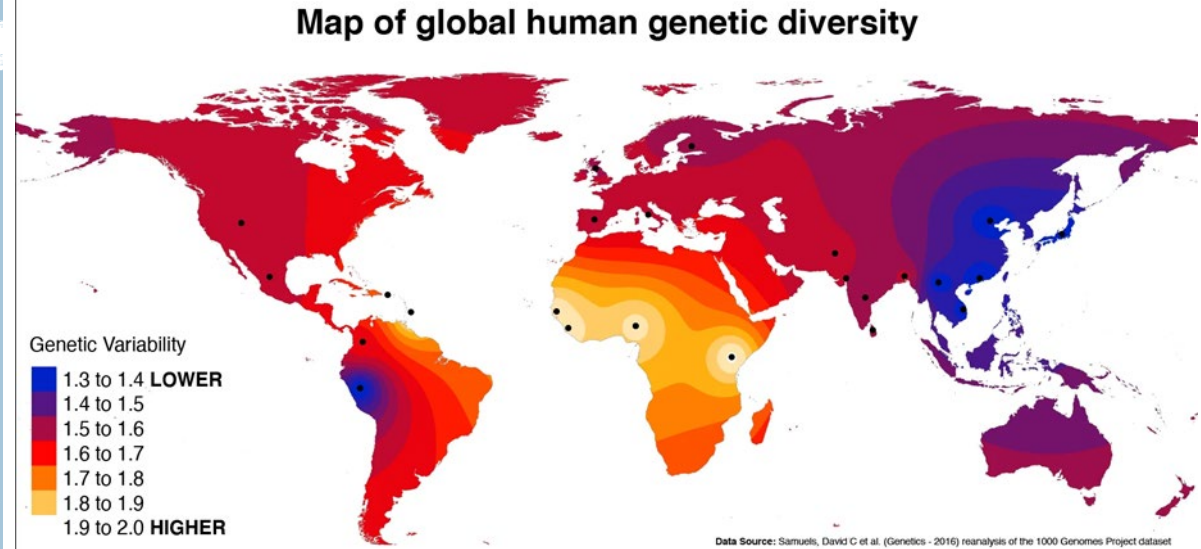
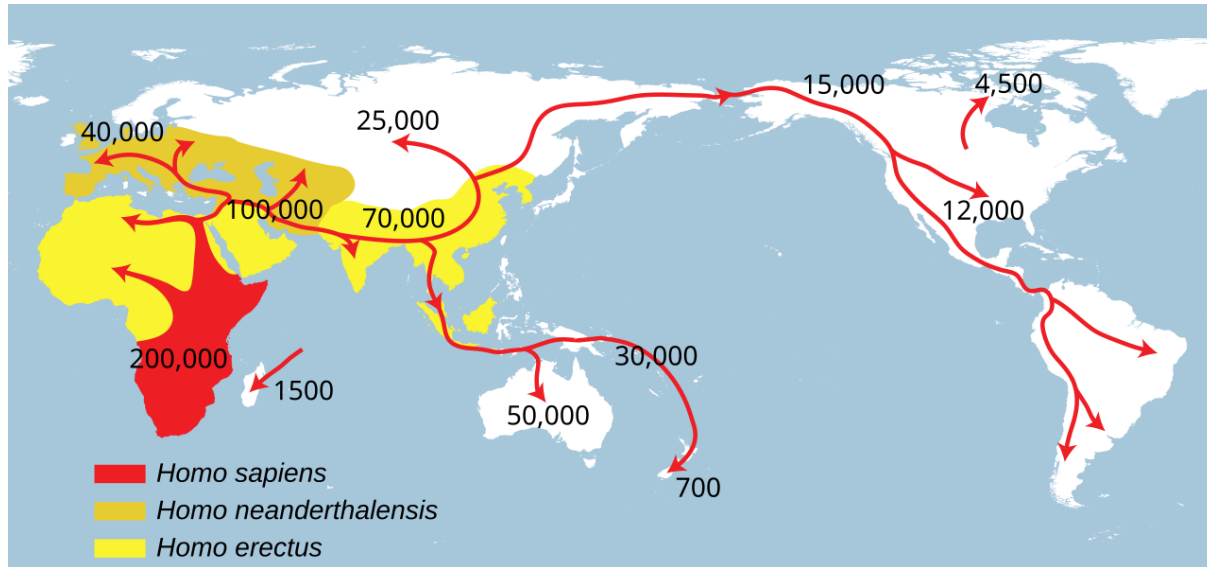
GGD
Amsterdam

Corona en etniciteit

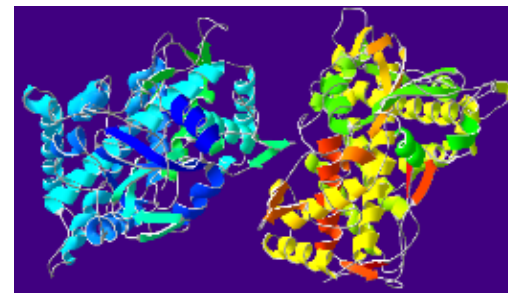
Mei 2021

Begrijpen van de verschillen: nature/nurture

Selectie: spierkracht/snelheid;
verhoogde zoutgevoeligheid

Variatie leverenzymen >
bloedspiegels medicatie

Begrijpen van de verschillen: nature/nurture

- Sociaal-culturele verschillen opvattingen, gewoonten en/of voorkeuren

Gevolgen voor de klinische praktijk

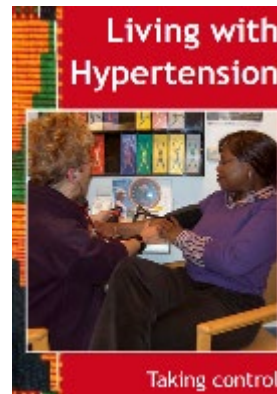
- Onvoldoende aandacht voor andere culturele context, duiding, behoeften of voorkeuren
- Vaak onderschatting van ziekterisico
- Met als gevolg: te late opsporing en behandeling

Werken aan cultuur-sensitieve oplossingen

- Aandacht voor herkomst/ culturele identiteit in ziektevoorspelling en behandeling

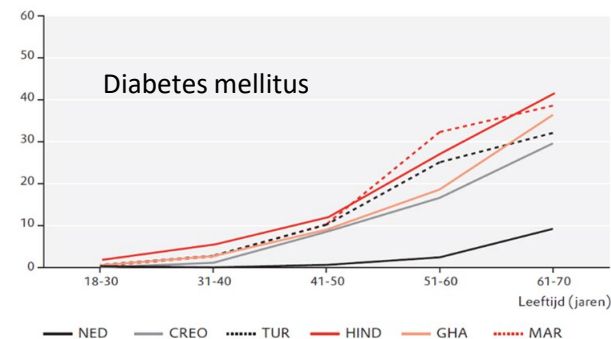

White or not stated
Indian
Pakistani
Bangladeshi
Other Asian
Black Caribbean
Black African
Chinese
Other ethnic group

Uitdagingen voor de komende jaren

- Meer onderzoek naar (verkleinen van) gezondheidsverschillen
- Opnemen nieuwe kennis in richtlijnen
- Beter registratie achtergrond?

≥ 35 jaar: Surinaams Hindoestaanse NL
≥ 45 jaar: Turkse en Marokkaanse NL
≥ 50 jaar: van oorsprong NL personen

NHG-standaard Diabetes

Registratie herkomstland/culturele identiteit

- In Nederland nauwelijks gedaan (Perined)
- Leren van landen die dit al toepassen (UK, Ierland, VS, Canada, Australië/NZ)
- Samen met de doelgroepen
- Zorgvuldigheid: goede uitleg, selectief gebruik, keuzevrijheid en veiligheid

Samenvatting

- Toename bevolking migratieachtergrond
- HELIUS-studie: hogere ziektelast, grote verschillen tussen groepen
- Ook hogere risico's tweede generatie
- Meer aandacht voor taalbarrière, inclusieve predictie en cultureel-sensitieve behandeling
- Uitdagingen: meer onderzoek, kleurrijker maken richtlijnen, verbeteren zichtbaarheid, maar zonder te stigmatiseren

**Our ability to reach
unity in diversity
will be the beauty
and the test
of our civilization**

Mahatma Gandhi